

**GHIDUL DE APLICARE LA CONCURSUL DE PROIECTE DE
EFICIENȚĂ ENERGETICĂ ÎN AGRICULTURĂ**

**PENTRU FEMEILE CE PRACTICĂ ACTIVITATE ECONOMICĂ
AGRICOLĂ LA NIVEL DE GOSPODĂRIE CASNICĂ**

**suport oferit în cadrul proiectului
„Sprijin de urgență pentru producătorii agricoli în contextul
crizei socio-economice, climatice și energetice”**

TERMEN LIMITĂ PENTRU DEPUNEREA PROPUNERILOR:
8 mai 2024, ora 23:59

2024

Elveția.

I. CONTEXT

Republica Moldova se confruntă cu o multitudine de provocări de ordin economic și social datorită războiului din Ucraina, iar aproximativ 30% din importurile Moldovei provin din țările afectate de acest război. Ca rezultat, creșterea bruscă a prețurilor pe piață cauzată de ruperea lanțurilor de aprovizionare are un impact semnificativ asupra pieței de import și export a țării.

Populația din zonele rurale este din ce în ce vulnerabilă la impactul schimbărilor climatice, în special femeile producătoare agricole, inclusiv femeile din cadrul gospodăriilor casnice, care au acces limitat la resurse și la serviciile necesare pentru a asigura cu apă, hrană și energie familiile lor. Mai mult ca atât, populația din zonele rurale are cunoștințe limitate cu privire la practicile agricole durabile și prietenoase mediului care ar crește capacitățile de adaptare și reziliență ale comunităților și ecosistemelor.

Totodată, este de menționat faptul că Republica Moldova nu are resurse energetice proprii și este practic complet dependentă de importurile de combustibili fosili și de energie electrică. Din octombrie 2021, prețurile pentru gaz au crescut semnificativ în Republica Moldova, atât din cauza ultimelor evoluții de pe piețele regionale de energie cauzate de redresarea economiei post-pandemie, cât și de războiul din Ucraina.

Sectorul agricol în Moldova este unul din sectoarele economiei naționale care este cel mai tare afectat de vulnerabilitățile la schimbările climatice. Acesta este dependent de asemenea de combustibilul fosil, fapt ce conduce la costurile de producție a culturilor agricole să fie de asemenea dureroase din cauza creșterii prețurilor la combustibili din ultima perioadă.

Având în vedere acest fapt, Guvernul Republicii Moldova este preocupat în identificarea soluțiilor de reducere a impactului și a consecințelor crizei actuale asupra producătorilor agricoli și asupra populației în ansamblu.

II. INFORMAȚIE DESPRE PROIECT

Proiectul *"Sprijin de urgență pentru producătorii agricoli în contextul crizei socio-economice, climatice și energetice"* își propune să contribuie la atenuarea impactului socio-economic al creșterii prețului cauzat de scăderea producției de culturi în Ucraina ca urmare a conflictului militar, precum și a perturbării lanțurilor de aprovizionare din regiune. Aceste efecte sunt cele mai severe în special asupra grupurilor vulnerabile – populația rurală, gospodăriile cu trei și mai mulți copii, gospodăriile conduse de femei și femeile din zonele rurale la general.

Proiectul va încuraja femeile antreprenoare producătoare agricole micro, mici și mijlocii să implementeze soluții de tranziție la energie regenerabilă și să aplice tehnologii eficiente din punct de vedere energetic. Proiectul va oferi, prin intermediul PNUD suport pentru implementarea în total pe parcursul vieții proiectului a cel puțin 75 de proiecte de eficientizare energetică în agricultură pentru implementarea proiectelor selectate. Pe lângă ajutorul financiar nerambursabil pentru achiziția de bunuri, echipamente și/sau servicii, femeile antreprenoare vor beneficia și de un program complex de consolidare a capacităților. Această măsură va sprijini redresarea socio-economică pe termen lung, securitatea energetică și tranziția energetică a întreprinderilor conduse de femei producătoare agricole din zonele rurale.

Principalii beneficiari de asistență sunt fermierele, producătoarele agricole micro, mici și mijlocii din raioanele țintă: **Telenești, Ungheni, Șoldănești, Hâncești, Sângerei, Briceni, Orhei, Strășeni, Criuleni, Dubăsari, Florești, Rezina, Cantemir, Căușeni, Cahul, Taraclia.**

Proiectul **„Sprijin de urgență pentru producătorii agricoli în contextul crizei socio-economice, climatice și energetice”** este finanțat de **Agenția Austriacă pentru Dezvoltare și Elveția** prin intermediul Fondului ONU „Parteneriatul pentru Obiectivele de Dezvoltare Durabilă Moldova 2030” și implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) împreună cu Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (FAO) în perioada *Octombrie 2022 - Decembrie 2024*.

Acest Ghid se referă la procedurile și criteriile de selecție ce urmează a fi aplicate pentru selectarea femeilor fermiere și producătoarelor agricole micro care practică activitate agricolă la nivel de gospodărie casnică.

III. SCOPUL ȘI OBIECTIVELE PROGRAMULUI DE SUSȚINERE A FERMIERELOR ȘI PRODUCĂTOARELOR AGRICOLE MICRO CARE PRACTICĂ ACTIVITATE AGRICOLĂ LA NIVEL DE GOSPODĂRIE CASNICĂ.

Scopul acestui Program este de a oferi asistență complexă (sprijin în forma de procurare de buri și servicii, dezvoltarea capacităților, mentorat și ghidare) femeilor care practică activitate economică agricolă la nivel de gospodărie casnică, în vederea creșterii rezilienței energetice și asigurarea tranziției spre o energie verde prin acordarea de asistență financiară nerambursabilă pentru co-finanțarea a **minim 30 de proiecte** direcționate spre unul din următoarele obiective:

- Dezvoltarea activităților agricole eficiente energetic și inteligente în materie de climă conduse de către femei fermiere și producătoare agricole micro cu activitate la nivel de gospodărie casnică;
- Contribuirea la reducerea vulnerabilității în sectorul agricol prin valorificarea surselor de energie regenerabilă și/sau implementarea măsurilor de eficiență energetică.

Grupul țintă: femei și producătoare agricole micro, care practică activitate economică agricolă la nivel de gospodărie casnică.

Concursul este gestionat de compania Civitta International OU în parteneriat cu CIVITTA M S.R.L și Asociația Publică Centru European “Pro-Europe”, în baza contractului de parteneriat încheiat cu PNUD Moldova în cadrul proiectelor “Sprijin de urgență pentru producătorii agricoli în contextul crizei socio-economice, climatice și energetice” și „Răspunsul multidimensional la provocările emergente în materie de securitate umană”.

Beneficiarele Programului de asistență nu vor primi asistență financiară nerambursabilă în valoare monetară, dar vor primi direct bunurile sau serviciile indicate în cererea de aplicare la proiect.

IV. ZONE ELIGIBILE DE PROVENIENȚĂ A AFACERILOR

Propunerile de proiect pot fi înaintate din partea producătoarelor agricole micro **care au sediul în unul din următoarele raioanele:**

- Telenești
- Ungheni
- Șoldănești
- Briceni
- Orhei
- Hâncești
- Sângerei
- Strășeni
- Criuleni
- Dubăsari
- Florești
- Rezina
- Cantemir
- Căușeni
- Cahul
- Taraclia

Propunerile de proiect pot fi înaintate atât din partea aplicanților din mediul rural cât și din mediul urban din zonele țintă.

În cazul în care o aplicantă este fondatoare la 2 sau mai multe entități economice, doar una din acestea va putea beneficia de sprijinul oferit de Proiectele PNUD.

V. TIPUL ȘI VALOAREA SPRIJINULUI OFERIT, ACTIVITĂȚILE ELIGIBILE PENTRU FINANȚAREA FEMEILOR ȘI PRODUCĂTOARELOR AGRICOLE MICRO CARE PRACTICĂ ACTIVITATE AGRICOLĂ LA NIVEL DE GOSPODĂRIE CASNICĂ.

Valoarea maximă a finanțării oferite de PNUD pentru fermierele și producătoare agricole micro, care practică activitate economică agricolă la nivel de gospodărie casnică nu va depăși suma indicată în Tabelul 1, în funcție de finanțarea solicitată.

Finanțarea oferită de PNUD va putea fi folosită, în funcție de tipul activităților generatoare de venituri planificate, pentru procurare lucrări și/sau bunuri/utilaje/echipamente, precum și pentru procurarea de servicii de asistență tehnică specializată.

Descrierea măsurilor și valoarea maximă a suportului ce poate fi obținut de **femeile și producătoarele agricole micro ce practică activitate economică agricolă la nivel de gospodărie casnică** este prezentată în Tabelul 1 de mai jos.

Tabelul 1. Informații cu privire la valoarea maximă a sprijinului și măsurile eligibile

Donator	Finanțare din partea Elveției
Finanțare, valoarea	Până la 6.000 dolari SUA
Co-finanțare din partea beneficiarului	Contribuție financiară: minim 20 % din suma finanțării, dar nu mai mare de valoarea finanțării
Grupul țintă	Femeie care practică activitate agricolă la nivel de gospodărie casnică, care este înregistrată sau urmează să se înregistreze pe parcursul implementării activității de implementare de proiect. Forme juridice: gospodărie țărănească (GT), întreprindere individuală (ÎI), societate cu răspundere limitată (SRL)

Elveția.

Activități eligibile pentru a fi finanțate	<ul style="list-style-type: none"> • Instalarea colectoarelor solare pentru prepararea apei calde menajere; • Instalarea panourilor solare fotovoltaice; • Instalarea tehnologiilor pentru producerea biogazului; • Instalarea pompelor de căldură; • Instalarea cazanelor bazate pe arderea biomasei solide (lemne, pelete, brichete) pentru încălzire; • Implementarea măsurilor de eficiență energetică în cadrul depozitelor, încăperilor utilizate în cadrul activității economice a femeilor producătoare agricole micro - gospodărie țărănească, întreprindere individuală sau SRL; • Echipament eficient energetic (ex. frigider de clasă energetică înaltă); • Înlocuirea echipamentelor existente cu echipamente pe bază de refrigeranți alternativi și/sau alte soluții prietenoase mediului, în scop de eficientizare energetică; • Alte activități aferente ce ar contribui la creșterea independenței energetice a femeilor producătoare agricole micro - gospodărie țărănească, întreprindere individuală sau SRL pentru activitățile agricole din cadrul acestora.
---	---

VI. ELIGIBILITATEA APLICANTELOR

Pentru a fi admise la concurs, propunerile de proiecte urmează să corespundă criteriilor minime de eligibilitate enumerate în Tabelul 2. Pot depune dosarele femeile antreprenoare în domeniul agricol care îndeplinesc următoarele condiții:

Tabelul 3. Grila de evaluare a conformității și eligibilității pentru aplicare la concursul de proiecte finanțat de Elveția

Nr.	Criteriu	DA	NU
1	Femeie care practică activitate economică agricolă la nivel de gospodărie casnică, <u>care este înregistrată sau urmează să se înregistreze pe parcursul implementării proiectului</u> . Forme juridice: gospodărie țărănească (GT), întreprindere individuală (ÎI), societate cu răspundere limitată (SRL)		
2	Proiectul prezentat se încadrează în activitățile eligibile pentru finanțare conform Ghidului de aplicare		
3	Aplicanta este localizată cu activitatea agricolă în unul din raioanele țintă ale Proiectului (Telenești, Ungheni, Șoldănești, Hâncești, Sângerei, Briceni, Orhei, Strășeni, Criuleni, Dubăsari, Florești, Rezina, Cantemir, Căușeni, Cahul, Taraclia).		
4	În cazul în care fermiera este înregistrată ca producătoare agricolă micro cu formă juridică - gospodărie țărănească, întreprindere individuală sau SRL - să întrunească condiția că compania applicantă nu are restanțe la bugetul public.		

5	Aplicanta confirmă disponibilitatea de a contribui cu contribuție financiară pentru implementarea proiectului finanțat cu sprijinul oferit de PNUD Moldova prin proiectele sale.		
6	Acordul persoanei aplicante privind diseminarea rezultatelor proiectului implementat cu sprijinul oferit de PNUD Moldova prin proiectele sale.		

Notă: Toate achizițiile în cadrul proiectelor selectate vor fi realizate de compania contractată de PNUD Moldova, cu implicarea beneficiarelor la toate etapele de selectare a serviciilor/bunurilor.

Notă: Pentru finanțarea din partea PNUD se aplică TVA la cota zero.

VII. CO-FINANȚARE

Co-finanțarea urmează a fi asigurată de femeile aplicante prin acoperirea cheltuielilor cu achiziția de bunuri și/sau servicii incluse în proiectul cu care s-a aplicat în concurs. **Valoarea cofinanțării trebuie să fie de cel puțin 20% din valoarea finanțării - sprijinul oferit de PNUD Moldova pentru implementarea proiectului.** Această co-finanțare urmează a fi utilizată pentru procurarea de lucrări și/sau bunuri, utilaje, echipamente, materiale precum și pentru procurarea de servicii de asistență tehnică specializată necesare pentru implementarea proiectului.

Aplicanta va transfera sau va depune la contul companiei contractate de PNUD Moldova contribuția până la semnarea de către companie a contractelor de achiziție pentru realizarea proiectului beneficiarei. Neîndeplinirea acestei condiții va constitui motiv de anulare a contractului de asistență.

VIII. CRITERII DE EVALUARE ȘI SELECTARE

Dosarul care întrunește toate cerințele de conformitate și eligibilitate se consideră dosar complet. Odată cu înregistrarea dosarului complet, nu se admit corectări și completări. Aplicanta este informată prin e-mail privind conformitatea dosarului.

Dosarele care nu întrunesc toate cerințele de conformitate și eligibilitate sunt considerate dosare neeligibile și nu sunt admise la etapa următoare de evaluare. Aplicanta este informat prin e-mail despre motivul respingerii cererii de participare la Program.

Evaluarea proiectelor va fi efectuată în conformitate cu criteriile enumerate în tabelul 4 de mai jos.

Tabelul 4. Grila de evaluare a dosarului de aplicare pentru suport financiar

Nr.	Criteriu	Punctaj maxim	Sursa din formularul de aplicare
1	Activitățile descrise în formularul de aplicare corespund cu unul din obiectivele de finanțare ale programului de susținere a femeilor și producătoarelor agricole micro	20	P6, P7, P8

Elveția.

2	Suportul solicitat se referă la activitatea economică deținută și/sau gestionată de o femeie fermier care practică activitate agricolă la nivel de gospodărie casnică sau producătoare agricolă micro - entitate juridică cu statut de gospodărie țărănească, întreprindere individuală sau SRL condusă de femeie – care practică activitate agricolă la nivel de gospodărie casnică (funcție de sursa de finanțare).	15	P2, P3, P5
3	Proiectul propus spre finanțare este fezabil din punct de vedere economic și financiar	15	P6, P7, P10
4	Demonstrarea beneficiilor proiectului din punct de vedere economic (sporirea productivității, venituri adiționale pentru producătoarele agricole micro, etc.)	20	P7
5	Demonstrarea beneficiilor proiectului din puncte de vedere al aspectelor de mediu, energie și reziliența la schimbările climatice	15	P8, P9
6	Demonstrarea durabilității investiției din cadrul proiectului de eficiență energetică.	15	P9 (b), P11

La etapa de evaluare a fezabilității tehnice financiare, de mediu, și durabilitatea afacerii se admit doar dosarele complete, care au prezentat toate documentele.

În procesul de evaluare a fezabilității proiectului, la necesitate, va fi solicitată opinia unui expert independent, care va elabora și prezenta o expertiză tehnică a proiectului în vederea corespunderii acestuia priorităților Programului.

În procesul de evaluare a fezabilității proiectelor, pot fi organizate interviuri sau vizite la locul desfășurării afacerii după cum urmează:

- a) Interviul, în orice formă (telefonic, on line sau fizic), are drept scop aprecierea nivelului de implicare a aplicantei în gestionarea activității și a capacității aplicantei de a realiza cu succes proiectul investițional;
- b) Vizita la locul de desfășurare a afacerii are drept scop confirmarea intenției de realizare a investiției, realitatea, legalitatea și existența operațiunilor economico-financiare.

La etapa de evaluare a fezabilității proiectului, pot fi acceptate doar ajustări la proiectul investițional și nu modificarea substanțială a acestuia. În cazul survenirii unei cereri de modificare substanțială sau schimbării în totalitate a proiectului investițional, dosarul se respinge.

În același timp PNUD Moldova își rezervă dreptul de a evalua proiectul depus în dosarul aplicantei din prisma aspectelor tehnice a soluției de eficientizare energetică, și de a propune modificări la proiectul investițional propus de aplicantă. Modificările vor fi coordonate cu aplicanta telefonic sau prin email, iar aplicanta va modifica proiectul.

În cazul necesității prezentării unor acte suplimentare de către aplicantă, acestea urmează a fi prezentate conform termenelor oferite la acea etapă.

Elveția.

În rezultatul evaluării, vor fi selectate spre finanțare minim 30 de proiecte, care vor acumula cel mai mare scor în rezultatul evaluării. În cazul în care mai multe proiecte vor acumula același punctaj în rezultatul evaluării, prioritate va fi acordată acelor proiecte care:

- a) Activitatea este înregistrată sub una din formele juridice: gospodărie țărăneasă (GT), întreprindere individuală (ÎI), SRL
- b) Au elemente inovative în cadrul acestuia;
- c) Au o contribuție financiară mai mare;
- d) Dispune de documentația de proiect elaborată și expertizată pentru măsurile propuse în proiect;
- e) Unde aplicanta are o vulnerabilitate sporită (cum ar fi mamă cu 3 și mai mulți copii, mamă singură, persoană cu dezabilitate, dar care practică activitate economică pentru a-și asigura existența etc.)

Aprobarea deciziei finale de finanțare va fi luată de către Consiliul Proiectului și va fi fixată în Procesul verbal al ședinței Consiliului.

Solicitanțele de finanțare vor fi informate prin telefon și email cu privire la aprobarea sau respingerea proiectului înaintat spre finanțare.

IX. ELIGIBILITATEA CHELTUIELILOR

Pentru a fi considerate **eligibile**, cheltuielile proiectului (atât din componenta finanțată de Proiectele PNUD Moldova, cât și din co-finanțare) trebuie:

- Să fie necesare pentru realizarea obiectivelor proiectului.
- Să fie contractate și efectuate în perioada valabilității contractului de asistență.
- Să fie identificabile, verificabile inclusiv cu documente justificative în conformitate cu legislația RM.

Următoarele cheltuieli sunt considerate **ne-eligibile** (atât din componenta finanțată de Proiectele PNUD Moldova, cât și din co-finanțare):

- Cheltuieli administrative (chirii, salarii, comisioane bancare, etc);
- Orice achiziții sau activități care deja au fost implementate înainte de participarea în acest concurs sau activități finanțate de alți donatori/este interzisă dubla finanțare;
- Achiziții sau activități care nu sunt necesare pentru realizarea scopurilor asistenței financiare nerambursabile;
- Plăți aferente rambursării de datorii, dobânzii și comisioane pentru credite;
- Amenzi, penalități și cheltuieli de judecată și arbitraj;
- Împrumuturi pentru părți terțe;
- Cheltuieli efectuate anterior semnării contractului de asistență;
- Este interzisă procurarea bunurilor de lux, produse militare și cu impact negativ asupra mediului ambiant, mărfuri agricole (e.g. puietși, semințe, plante, etc.), autovehicule inclusiv motociclete, produse farmaceutice, îngrășăminte, echipament medical, echipament uzat (utilizat/second-hand).
- Alte cheltuieli care nu contribuie la realizarea obiectivelor proiectului.

X. TERMENI ȘI MODUL DE IMPLEMENTARE A PROIECTULUI

Elveția.

Implementarea proiectului va fi gestionată de către compania Civitta International OU în parteneriat cu CIVITTA M S.R.L și Asociația Publică Centru European "Pro-Europe", contractată de PNUD Moldova, care va semna contractele de finanțare cu producătoarele agricole desemnate câștigătoare a concursului de proiecte de eficiență energetică în agricultură.

Totodată, aceasta va realiza împreună cu echipele proiectelor *"Sprijin de urgență pentru producătorii agricoli în contextul crizei socio-economice, climatice și energetice"* și *"Răspunsul multidimensional la provocările emergente în materie de securitate umană"* achizițiile necesare pentru selectarea furnizorilor / prestatorilor de servicii care va executa lucrările aferente măsurilor propuse în proiect.

Implementarea proiectelor cu suma sprijinului în valoare de **până la 6,000 USD oferit de Elveția trebuie să fie efectuată în termen de până în luna Octombrie 2024.**

XI. TERMENI ȘI MODUL DE APLICARE

Documentele de aplicare vor fi completate în limba română, informațiile solicitate vor fi prezentate conform Formularului model și vor fi descrise clar și în corespundere cu solicitările din fiecare secțiune a documentului.

Modelul Formularului de aplicare poate fi accesat pe pagina web <https://sc.undp.md/>.

Pentru consultații la completarea și depunerea dosarelor vă rugăm să contactați pe Doina Vrabie, reprezentantul Civitta, la nr. de telefon: +37378055533 sau prin e-mail: doina.vrabie@civitta.com.

Reprezentat al Proiectului *"Sprijin de urgență pentru producătorii agricoli în contextul crizei socio-economice, climatice și energetice"* – Nicoleta PĂDUREȚ, telefon de contact: 069322802, e-mail: nicoleta.paduret@undp.org.

Termenul limită de depunere a dosarului de aplicare este **8 mai 2024, ora 23:59**. Dosarele transmise după ora limită de aplicare nu vor fi supuse evaluării. **Dosarele complete vor fi depuse în format electronic, trimițând un email cu documentația aferentă, la următoarea adresă: doina.vrabie@civitta.com.**

Mesajele de aplicare vor conține în mod obligatori următorul subiect:

"Aplicație concurs suport Fermiere Producătoare agricole micro <denumirea organizației/aplicantei>/<regiunea țintă>"

Ex: Aplicație concurs suport Fermiere, Producătoare micro "Nume Prenume", raionul Ungheni

Pachetul de aplicare va conține:

1. Formularul de aplicare completat – **Anexa #A**;
2. Bugetul - **Anexa # B**;
3. Declarație pe proprie răspundere privind veridicitatea informației prezentate conform modelului - **Anexa #C**;
4. Declarația pe propria răspundere privind clasificarea producătorului agricol – **Anexa #D**;
sau
Declarația pe propria răspundere privind activitatea femeii care practică activitate economică agricolă pe lângă casă – **Anexa #E**

5. Certificatul de înregistrare al întreprinderii, după caz;
6. Copia buletinului de identitate a aplicantei – femeie ce practică activitate economică agricolă pe lângă casă sau fondatoare a întreprinderii individuale, gospodăriei țărănești sau SRL;
7. Acte care confirmă dreptul la proprietate sau dreptul la folosință a terenurilor declarate;
8. Acte care confirmă dreptul la proprietate sau dreptul la folosință a imobilelor, în special cele care sunt implicate în proiectul investițional propus în aplicație;
9. Pentru femei ce practică activitate agricolă înregistrate, cu statut juridic: Darea de seamă unificată (formularul UNIF 18/VEN 12); **Notă:** *Solicitanții de finanțare care nu a reușit să înregistreze situația financiară pentru anul precedent de gestiune, va prezenta în formă liberă o declarație scrisă privind cuantumul profitului și pierderilor din anul precedent de gestiune.*
10. Minim o ofertă comercială de la un furnizor de echipamente, utilaje, materiale și servicii vizate în planul de achiziții (prețuri indicate în USD, TVA 0%).